

DÉLVIDÉK

ZOMBOR, 1942 március 6.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 52. sz.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levélcim: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

BATAVIA ELESETT

**A japánok újabb csapatokat tettek partra Jáván / A szumátrai olajkutak jórésze sértetlenül került japáni kézre / India nemzeti kormányt követel
A németek bombázták Moszkvát, Kurszktól keletre visszaverték a szovjet támadásokat, az amerikai partok előtt pedig elsüllyesztettek 12 hajót**

A francia sajtó megtorlásokat követel Párizs bombázásáért

A Párizs elleni légitámadás még mindig nagymértékben foglalkoztatja nemcsak a francia, hanem az egész világsajtót. A francia sajtó fényképeket közöl a bombatámadás borzalmas pusztításairól és a legsúlyosabbban elítéli az angolok eljárását. Néhány lap azt követeli, hogy a francia kormány tartóztassa le tusként a Franciaországban élő brit állampolgárokat, a franciaországi angol vagyont pedig kobozzák el kárpótlás képen.

Az angolszász sajtó azt igyekszik bizonyítani Párizs bombázásával kapcsolatban, hogy azzal kezdetét vette az angolszászok nagyobbarányu támadó akciója Európa ellen azzal a céllal, hogy tehermentesítsék a szovjet légierjét. Amerikai hivatalos személyek részéről több olyan nyilatkozat hangzott el, mely szerint Amerika és Anglia megelégtelte a védekezést és a jövőbeni támadás taktikáját követi. Az olasz Stefani iroda és a félhivatalos német Transkontinent Press, amelyek ezeket a híreket közlik, gunyorosan foglalkoznak az angolszászok támadási szándékaival foglalkozó hírekkel és megjegyzik, hogy Európa jóelőre felkészült minden eshetőségre, úgyhogy meglepetések nem érhetik. Különben sem hisznek a szándék komolyságában és úgy Berlinben, mint Rómában az a vélemény alakult ki, hogy a támadási szándékokról szóló híresztelések nem egyebek, mint olyan propaganda fogások, amelyekkel a Szovjetet akarják félrevezetni és a bolsevista csapatok harcukékvét kívánják fokozni.

Az USA

terveket sző annak érdekében, hogy kiterjessze hatalmát Délamerikában. Az NST római jelentése szerint az Egyesült Államok újabb közvetlen érdekerületre pályáznak Délamerikában s ezt a tervüket úgy próbálják megvalósítani, hogy Brazília segítségével új államot akarnak kihasítani az Amazon vízmedencéjében elterülő államokból. Az új állam területét Brazília, Peru, Bolívia, Ecuador és Columbia amazonvidéki részeiből hasítanák ki. Neve Amazonas állam lenne s területe felölelné az Amazon felső folyásának egész medencéjét: összesen 2.1 millió négyzetkilométert.

A Giornale d'Italia buenosairesi jelentése szerint az amerikai terv annyira előrehaladott stádiumban van, hogy Brazíliával már alá is írták a washingtoni Fehér Házban az első erre vonatkozó egyezményt. A

tervezet értelmében Amazonas állam nemzetközi jellegű lenne s közigazgatását és kormányzását nemzetközi bizottság látná el, amelynek tagjai az új állam alapításában területi engedéssel résztvevő országok küldenék ki. Rajtuk kívül bekapcsolódnának a kormányzat munkájába az Egyesült Államok is, sőt a legfőbb

vezetés is egyesültállamokbeli úgynevezett „műszaki bizottság” kezében lenne. A délamerikai államok közül Brazília lenne tulsulyban, hivatkozással arra, hogy Amazonas állam megszületéséhez Brazília járulna hozzá a legnagyobb mértékben, amennyiben egymillió négyzetkilométeres területet engedne át.

Német hadijelentés

Berlin, március 6.
A vezéri főhadiszállás közli, hogy a német nehéztüzérség folytatja Leningrád katonai célpontjainak bombázását.
A Szovjet március 4-én és ötödikén összesen 61 páncélos harckocsit vesztett.

A német harcképek eredményesen bombázták Szebasztopol és Moszkva hadifontosságú célpontjait.

A Atlantióceán északi részén és az amerikai partok előtt tevékenykedő német buvárhajók újabb 12 ellenséges hajót süllyesztettek el összesen 82.500 tonna vízkiszorítással, köztük hét tartályhajót.

Máltára ismét nagymennyiségű bombát dobtak le a német légierők. A bombák találatokat értek el a buvárnaszád kikötőben és más katonai célpontokon.

A Német Távirati Iroda közli német katonai helyről szerzett értesülését, mely szerint Kurszktól keletre súlyos elhárító harcok folytak. Egy német páncélos hadosztály hat héten keresztül három különböző ponton tartóztatta fel az ellenség támadásait és verte vissza a szovjet csapatokat, s e közben 8 ellenséges hadosztályt megvert és visszavonulásra kényszerített. A németek 14 páncélost, 43 ágyút, 54 nehéz gyalogsági fegyvert, 30 tehergépkocsit, 100 szánt, több mint ezer lovat és sok könnyű fegyvert valamint hadianyagot pusztítottak el, illetve zsákmányoltak. Négy száz szovjet katona fogságba esett. A szovjet halottainak száma legalább háromszorosa a foglyok számának. (MTI)

Japán sikerek

Tokió, március 6.
A Domei iroda jelentése szerint a japán csapatok délszumátrai gyors előnyomulásuk során ép állapotban vették birtokukba a szumátrai olajkutak 60-70 százalékát. Az ellenség Szumátrán csak csekély ellenállást tanusít.

A japán csapatok Szurakartát, a Szurabajába vezető vasútvonal csomópontját elfoglalták és elszigetelték Szurabaját a külvilágtól. Jáva középső részén tizenegy várost vettek be a japáni csapatok.

Saygonból jelentik, hogy a japánok újabb csapatokat tettek partra Jáva szigetén.

Burmában elfoglalták a japánok a Rangoonból Lashióba vezető vasútvonalat. Rangoon eleste minden pillanatban esedékes.

A japán légierők bombázták az Ausztrália északnyugati részén fekvő Broomey kikötőt és 28 ausztráliai repülőnaszádot elpusztítottak. (MTI)

Wavell Csang-Kai-Sekkel tárgyal

Bangkok, március 6.
Ideérkezett jelentések szerint Wavell tábornagy indiai és burmai angol főparancsnok Lashióban Csang-Kai-Sekkel tárgyal Anglia és Kína fokozottabb háborus együttműködéséről. Az angol hírszolgálat jelentése szerint az Egyesült Államok bizottságot küld Indiába, annak megtárgyalására, hogy Amerika is együttműködjék az indiai brit támaszpontok megvédésében. A bizottság másik célja megteremteni a szorosabb kapcsolatokat a csungkingi Kinával.

India nemzeti kormányt követel

Bangkok, március 6.
Ideérkezett jelentések szerint az indiai törvényhozás nemzeti bizottsága azt követeli, hogy adjanak Indiának nemzeti kormányt és a hindu kormány vegye át a hatalmat az angoloktól.

Ára 10 fillér

A termelés

fokozása szempontjából is rendkívüli jelentőséggel bír az a széles alapokon működő szervezet, amely a mezőgazdasági foglalkozásuak szakképzettségének a kor követelményeinek és Magyarország termelési érdekeinek megfelelő színvonalra való emelését célozza. A mezőgazdaságban tevékenykedők szakképzettségének fokozása most már a Délvidéken is folyik, ahol a kisebb-ségi sorsban nehézségekbe ütközött minden a széles néprétegek érdekeit szolgáló magyar munka. A délvidéki falvakban és mezővárosokban egymás után rendezték meg a gazdasági tanfolyamokat és ebből a szempontból kitűnően használták ki a telet. Egész sor ezüstkalászos gazda került ki ezekből a téli iskolákból, egész sor magyar sajtítozta el a jobb, tökéletesebb, a gazdaságosabb földművelés alapelveit, bővítette nemcsak szaktudását, hanem általános műveltségét is. Ezekből kerül ki a magyar falu új, szélesebb látókörű, képzetesebb és rátermettebb új vezetősege, ami korszerűbb, a követelményeknek megfelelőbb új szellem tölti ki az örök falu ősi keretét.

Ennek a munkának a falu felemelkedésének szempontjából is nagy jelentősége van. Minél műveltebb, minél korszerűbb életet él a falu, annál könnyebben oldhatók meg a falvak sokasodó problémái, amelyek lényeges részét képezik a magyar élet megoldásra váró kérdéseinek. A téli gazdasági tanfolyamok munkáját ebből a szempontból is örömmel üdvözljük.

Legutóbb Bezdán nagyközségben avatták ezüstkalászos gazdakká a gazdasági tanfolyam 40 hallgatóját.

ARENA MOZI
PÉNTEK—HÉTFŐ

Honvédek
előre!

Szines riportfilm hős honvédeink harcairól.
— Délvidék visszatért. — Harc a bolsevizmus ellen.

Gazdag pótműsor

VIDIN BOLGÁR VÁROST ELONTOTTE A DUNA

Szófiából jelentik: Vidin Dunamenti bolgár várost végzetes árvízserencsélenség érte. A Duna a hatalmas jégtorlaszok következtében, amelyeket bombázással hiába próbáltak eltüntetni, kiöntött. Vidin uccáit 3 méter magas víz

Batávia, Jáva fővárosa elesett

Tokió, március 6.
Az OFI francia hírszolgálat jelenti, hogy a japán csapatok tegnap este 9 óra 30 perckor elfoglalták Batáviát, Jáva szigetének fővárosát. (MTI)

Összeesküvés a japánbarát Kína államelnöke és három minisztere ellen

Tokió, március 6.
Nankingban összeesküvést fedeztek fel. Az összeesküvést a csungkingi Kína ügynökei szőtték azzal a céllal, hogy merényletet kövessenek el a japánbarát Kína államelnöke és három minisztere ellen. Az összeesküvés két résztvevő-

jét — egy a főhadiszálláshoz beosztott főhadnagyot és az államelnök egyik testőrhadnagyát — kivégezték, két testőrkatonát 15 évi fegyházra ítélték, kilenc vádlott ellen pedig még folyik az eljárás. (MTI)

Jáva szigete Szingapur sorsára jut

Tokió, március 6.
A császári főhadiszállás közli, hogy a japán csapatok az ellenség makacs ellenállásának leférése után elfoglalták Batáviát. Ugyancsak a császári főhadiszállás jelenti, hogy a japán haditengerészet légiereje nagyrányú támadást vezettek Bandoeng jávai támaszpont repülőtere ellen és a földön valamint légi harcokban 18 ellenséges repülőgépet semmisítettek meg.

A Német Távirati Iroda közli a Daily Express angol lap jelentését, mely szerint Jáva szigetén komoly fordulathoz érkezett a helyzet. A brit és holland csapatok szívós ellenállása hiá-

bavalónak bizonyult, nem tudták megállítani a lendületet japán előretörést. A japánok megsemmisítették a hollandindiai légihaderő legnagyobb részét és már korlátlan urai Jáva légitereinek is. A japánoknak az utóbbi napokban sikerült partratenniük nehéz harcok után is. A lap azzal fejezi be fejtegetéseit, hogy Jáva szigete kétségtelenül Szingapur sorsára jut. Jáván is, mint Szingapurban mindenek előtt a védelem légierejét semmisítették meg a japánok, azután pedig saját légierejükhöz megtörték az ellenség egész védelmét.

Vasárnap délig tart a nemzeti gyász Franciaországban

Párizs, március 6.
Az OFI francia hírszolgálat jelenti, hogy Párizsban az angolok által bombázott külvárosokban folyik a romok eltakarítása. Bulogneban, amelyet legsúlyosabb támadás ért eddig 187 halottat szedtek ki a romok alól, míg a sebesültek száma 1500. Harminc ház teljesen rombadólt, 109 pedig megrongálódott. A többi bombázott városrészben kisebbek a károk.

A sévresi porcellángyár épületének egyetlen ablaka sem maradt épen, a park körüli vasrács elhajlott, az épület egyes részeit alá kellett támasztani, mert a bedőlés veszélye fenye-

gette. A kárt 50 millió frankra becsülik. A bombák több kórházat és kulturintézményt is eltaláltak többek között egy muzeumot és egy képtárat is.

Az áldozatokat ünnepélyes gyászpompával szombaton temetik. A nemzeti gyász vasárnap délig tart. Ez alatt az idő alatt nem működnek az iskolák, a közhivatalok és a szórakozóhelyek. A bombázás áldozatainak lelkiüdvéért a Notre Dame-ban tartják a gyászsistentiszeletet.

Párizs biborosa a bombatámadás alkalmából pásztorlevelet intézett híveikhez, amelyet vasárnap valamennyi templomban felolvassnak.

Jugoszláviai származású volt Pápen nagykövet merénylője

Ankara, március 6.
A török távirati ügynökség jelentése szerint a Pápen ankarai német nagykövet elleni merénylet tettésének felkutatására indított vizsgálat megállapította, hogy a merényletet egy Omer Toka nevű Jugoszláviából Törökországba költözött egyetemi hallgató követte el, akinek Jugoszláviában Alidovics volt a családi neve. A merénylő a Szkoplye körzetében lévő Dobryan községben született és iskoláit Szkoplyében végezte. 28 éves. Azt is megállapították, hogy a merénylő Szkoplyében tagja volt a kommunis-

ta pártnak. Törökországba 1940-ben költözött át a merénylő és 1941-ben, mint isztambuli egyetemi hallgató a külföldi menekültekről szóló törvény alapján elnyerte a török állampolgárságot. A merénylő barátait és bűntársait felkutatják és letartóztatták. Azt is megállapította a vizsgálat, hogy a merénylőt és bűntársait isztambuli és ankarai lakosok biztatták fel a Pápen nagykövet elleni merényletre. A vizsgálat még folyik. (MTI)

borítja. Mintegy 3000 házat rombadőlés veszélye fenyeget. A várost teljesen körülkerítette a víz, úgyhogy megközelíthetetlen. A kormány sürgős segítséget küldött a város lakosságának

TIZENHÁROM SZOVJET REPULÓGÉP SEMMISÜLT MEG AZ ILMEN TÓ VIDÉKÉN

Berlin, március 6.
A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német légierek az Ilmen tó vidékén légi harcban megsemmisítettek 13 szovjet gépet. A német veszteség egy gép volt. (MTI)

ELELMISZEREKET KAPOTT, OLASZORSZÁGTÓL A GÖRÖG LAKOSSÁG

Róma, március 6.
A Német Távirati Iroda jelentése szerint olasz szállítóhajók lisztet és kenyérmagvakat szállítottak Görögországba. A megszálló csapatok gondoskodása folytán Athén és környékének lakossága ismét kenyérhez jut. Egy hétig szünetelt a kenyérikiosztás.

NEMZETI MOZI

TELEFON: 158.

CSUTORTOK—VASÁRNAP

Csak 16 éven felülieknek!

Kisértés

Mai történet, mai problémákkal.

Főszerepben:

KARÁDY KATALIN, NAGY ISTVÁN,
BULLA ELMA, HAJMÁSSY MIKLÓS

SVÉDORSZÁG HELYZETE

Berlin, március 6.
Illetékes német helyről közlik: A Göteborgs Handels- och Sjöfartstidnig egy volt tüzértiszt tollából cikket közölt, mely arra ösztönzi Svédországot, bírja rá Finnországot különbékítésére és beszélje rá Németországot Norvégia kiűtésére. A cikk azt a tervet is felveti, kössön Svédországot, Norvégiát és Finnországot egymással Anglia által biztosítandó véd- és dacsövetséget.

A Wilhelmstrassen feltételezik, hogy Finnországból is megérkezik a visszhang arra a különös követelésre, mivel azonban a szerző kimondottan hadászati szempontokat is vita tárgyává tesz, amelyek nemcsak a Szovjet északnyugati szárnyának tehermentesítésére vezetnek, hanem arra a lehetőségre is, hogy az északi államokat egy angol-amerikai expedíciós hadsereg felvonulási területévé biztosítsák, német részről teljesen jogos ezekkel a fejtegetésekkel közelebbről foglalkozni. A svéd lap angolbarát magatartása régóta ismert és igen közelfekvő az a feltevés, hogy ebben az esetben is a brit tájékoztató minisztériumból származó kísérleti léggömbökről van szó.

Olyan kezdeményezés célja és hordereje, amelyre a cikk Svédországot különösképpen alkalmasnak nevezi és amely nem vezetne másra, mint hogy Svédországot is hadszíntérre válnék, német felfogás szerint gondoskodásra kellene, hogy késztesse a mértékadó svéd köröket, vajjon az ilyen közlemények összeegyeztethetők-e Svédország semlegességével, kivált azért, mert alkalmasak lehetnek egy egész ország érdekeinek veszélyeztetésére.

Berlinben felvetik a kérdést, hogyan engedhetek Svédországban az angol pénz számára egy ilyen keresztvuzást, hiszen Svédország sajtoja az utóbbi időben komolyan arra törekedett, hogy a jelenlegi politikai helyzetet helyesen ítélje meg. Azt a kérdést is felvetik, vajjon abból a tényből, hogy a Göteborgs Handels och Sjöfarts Tidningen helyettes főszerkesztőjét a svéd újságíróklub elnökévé választották, arra lehet-e következtetni, hogy az ilyen módzerek iskolát teremtenek? (MTI)

ANGLIÁBAN HADKÖTELESEK A 18—45 ÉVES FÉRFIAK ÉS 20—31 ÉVES NŐK

Stockholm, március 6.
A Német Távirati Iroda jelenti, hogy az angol hírszolgálat közlése szerint György angol király felhívást intézett az angol néphez, melyben a katonai kötelezettség kereteit kibővíti. A jövőben a 18—45 éves férfiakra és a 20—31 éves nőkre vonatkozik a hadkötelezettség.

A FRANCIA KORMÁNYT KÜLDÖTTSEGGEL ANGOL NÉPHEZ, MELYBEN A KATONAI KÖTELEZETT TEMETÉSÉN

A francia kormány küldöttséggel képviselteti magát az angol bombázás párizsi áldozatainak temetésén. Az áldozatok lelki üdvéért a gyászmisét Párizs érseke celebrálja.

A RANGOON KORULI REPULÓTEREKRE ELMENEKÜLTEK AZ ANGOLSZÁSZ PILÓTÁK

A Német Távirati Iroda jelentése szerint az angol lapok azt jelentik, hogy Burma brit kormányzója elmenekült eddigi székhelyéről és Mandalayba utazott. A Rangoon környéki repülőtereket a japán légitámadások használhatatlanná tették. A japán előnyomulás olyan gyors, hogy egyes repülőterekről nem tudták elszállítani a gépeket, hanem a pilóták gépeik nélkül menekültek el.

„Minden magyar asszonynak és leánynak kötelessége résztvenni a nemzet munkájában...”

Beszélgetés Bárdossy Lászlónéval a Vöröskereszt önkéntes ápolónői tanfolyamán

A Magyar Vöröskereszt Jurányi-uccai hadikórházban lelkes, önfeláldozó munka folyik. Az ötszáz ágyas kórház termeiben ápolják az orosz harctéren megsebesült és beteg honvédeket. A katonáorvosok azonban nemcsak gyógyítómunkát folytatnak itt, hanem egyúttal kiképzik a magyar társadalom minden rétegéből nagy lelkesedéssel jelentkezett hölgyeket is, akik a Magyar Vöröskereszt önkéntes ápolónői szolgálatát tanulják.

TISZTASÁG, REND ÉS KÉNYELEM

A kórház parancsnoka egy orvosőrnagy, vezet végig a kórházon. A szellős és tágas kórtermekben fehér vaságyak, ragyogóan tiszta fehér ágyszőnyegek. A szobák közepén hosszú asztalok. A lábadozó honvédek az asztalok köré gyűlve olvasnak, irnak vagy beszélgetnek. Minden kórtermében rádió. A laboratórium, a sterilizáló, a kötöző, a műterem a kor legújabb vívmányai és az orvostudomány követelményei szerint van felszerelve. A berendezéseket a Magyar Vöröskereszt bocsátotta rendelkezésre. A csempés fürdő- és mosdóhelyiségek, a higiénia legmesszebbmenő követelményeit is kielégítik.

A földszinten elhelyezett konyha ragyog a tisztaságtól. A modern tűzhelyek, a villamos hűtőszekrények és a hatalmas áruraktár láttára bizonyára sok háziasszony sóhajtana fel irigyledve.

Készül az ebéd. Husleves, gulyás csipetkével és pozsonyi kifli a menü. A főfőnök köpenyben dolgozó szakácsok előzékenyen kínálják főztjüket. Az elént tálalt ételek igazán kitűnők. Vetekszenek bármelyik előkelő szálloda, vagy szanatórium konyhájának főztjével. A konyha egyik falán elhelyezett fekete táblán a napi ötszöri étkezés étrendjét olvassuk. Természetesen más étrendjük van az egészséges gyomruaknak, más a diétás betegeknek.

A hatalmas üvegablakok szinte derűre varázsolják a kitűnően felszerelt műtőtermet. A műtőasztal lábnyomásra süllyed és emelkedik, dűnhető és fordítható. Fölötte legújabb árnyékmentes fényforrás.

A VÖRÖSKERESZT TARTALÉKOS KATONÁI

Ebben a hadikórházban tartják a Magyar Vöröskereszt önkéntes ápolónői tanfolyamait. A hallgatóknak előzőleg négyhetes házi ápolási tanfolyamot kell elvégezniük és csak azután kerülnek a hadikórházba hat hétig tartó gyakorlati és elméleti kiképzésre.

— Az önkéntes ápolónők a Vöröskereszt tartalékos katonái — mondja a kórház Vöröskereszt főtisztje. — Kemény és nehéz munka az ápolónői hivatás, de a jelentkezettek szívesen és szorgalmasan végzik feladatukat. Reggel 7 órakor kezdődik a munka és megszakítás nélkül délután 2 óráig tart. Természetesen délutáni és éjjeli ügyeletes szolgálat is van. Minden harmadik nap kerül sor az éjszakai szolgálatra. A jelöltek végigmennék minden osztályon, egyaránt kell érteniük a belgyógyászati és a sebészeti betegek ápolásához. A műtőteremnél éppen úgy segédkeznek, mint a betegek lemosásánál vagy ápolásánál.

— Katonai fegyelmet tartunk, mindenki mindent csinál. Nagy történelmi nevek viselői, előkelő arisztokrata hölgyek fehér ápolónői ruhájukban itt csak egyszerű testvérek vagy kedves nővérek. Katonáink és orvosaink nagy része nem is sejti, hogy az őt ápoló, illetve hozzá beosztott fehérfőkötös testvére, kegyelmes asszony vagy méltóságos grófnő. Nálunk csak egy kiváltság van — fejezi be szavait — a kitűnő teljesítmény.

A KIKÉPZÉS...

Belépünk az előadóterembe, ahol a sebészeti osztály főorvosa tart éppen az önkéntes ápolónőknek előadást. A fehérbe öltözött hölgyek, mintha csak vezényszóra történné, felugranak helyükről és feszes vigyáz-állásba merevedve köszöntik a parancsnokot. Ismerős, társadalmi

életünkben gyakran szereplő előkelő arcok tűnnek fel. A hallgatóság köreiben ott látjuk Bárdossy László miniszterelnök feleségét is. Az arcok kipirulnak, amikor az előadó egy-egy kérdést intéz a hallgatókhoz. Csodálkozva hallgatjuk a hibátlan feleleteket. Anatómiáról, ápolásról, műtét beavatkozásról és gyógyszerterületről folyik a szó.

Az egyes feleletek komoly elméleti és gyakorlati szakképzettségről tanuskodnak. Az előadás után az önkéntes ápolónők szolgálati helyükre, az egyes kórtermekbe sietnek.

Az egyik ágynál, ápolás közben, Rózsai testvére névre hallgató ápolónőben egyik neves egyetemi tanárunk feleségét ismerjük fel.

— Hogyan tetszik a tanfolyam? — kérdeztük a testvérkét.

— Kitűnően — hangzik a válasz. — Csak az első két nap volt nehéz. De könnyű megszokni. Örömmel jövünk ide dolgozni, nem is képzelem, milyen jó érzés segíteni tudni azokon, akik annyira közel állnak szívünkhöz, a magyar katonáknak.

BESZÉLGETÉS

A MINISZTERELNÖK FELESÉGÉVEL

A kis műtőben kötözés közben találjuk Bárdossy László miniszterelnök feleségét. Társnővel együtt fürge ujjával egy lábán sebesült honvédet kötöz be nagy gondnal. Gyorsan és ügyesen végzi munkáját. Alig tudjuk szólásra

Ügynökök,

KIK MAGÁNFELEKET LÁTOGATNAK, MEG-LÉVŐ KOLLEKCIÓJUK MELLETT JÓL KERESHETNEK, HA LEADJÁK CIMUKET A LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

birni. Csak akkor ragyognak fel a szemei, mikor az ápolónői munkára terelődik a szó.

— Ugy érzem — mondja — minden magyar asszonynak és lánynak kötelessége részt venni a nemzet munkájában ezekben a nehéz időkben. A legszebb női hivatás az ápolás. Ezért különösen fontosnak látszik, hogy mindenki kivége részét ebben az emberbaráti munkában. Szeretném, ha minél több lány elvégezné az önkéntes ápolónői tanfolyamot, mert asszonyainkat többnyire elfoglalják a családjaik, viszont a lányoknak több a szabad idejük. Ma minden nőnek és férfinak a munkájára szükség van, tehát nekünk, magyar asszonyoknak is erkölcsi kötelességünk, hogy a dolgozók között legyünk. Amit itt tanulunk, azt mindig és mindenkor hasznosítani tudjuk. Különös köszönettel kell megemlékeznem báró Apor Gizelláról, a Magyar Vöröskereszt országos főnöknőjéről, aki megszervezője és legfőbb irányítója ezeknek a tanfolyamoknak, de mi hallgatók még külön hálaival is tartozunk a hadikórház főnöknőjének és tényleges ápolónőinek, akik szeretettel, jó tanácsaikkal és szakszerű utmutatásukkal segítettek bennünket a kezdet nehézségein.

A kórház épületét elhagyva, meghatva gondolunk a hős katonáinkra, akik a messze harc-tereken életüket kockáztatják Magyarorszáért. De szeretettel gondolunk az itthon dolgozó orvosokra, hivatásos és önkéntes ápolónőkre is, akik szerényen, hirtetés nélkül, szorgalmasan végzik magasztos feladatikat.

Az assami ut

„Az ellenség India kapui előtt”, maga az angol miniszterelnök használta ezt a teljesen hihetetlenül hangzó kifejezést, amikor a távolkelet Gibraltárjának, Szingapurnak fellegvárára felszökött a japán lobogó. Szingapur nemcsak a távolkeleti angol védőháromszögnek, a Szingapur, Port Darwin, Hongkong hadászati háromszögnek volt legerősebb sarka, hanem egyszerűen India egyetlen és utolsó erődje volt Kelet felé. A Tennó múlt év december 8-iki hadüzenete óta a csodák sorozatát élte meg a világtörténelem, és a japán csapatok ma már Burma fővárosának, Rangoonnak közelében harcolnak. A japán csapatok burmai előretörése talán még a dzsungelharcoknál is nehezebb, mert a terep csupa észak-dél felé húzódó magas, meredek hegyhátról áll, amelyeket mély folyású, gyors folyók és patakok választanak el. Valósággal a természetes erődvonalak sorozatát kellett itt a japán hadvezetőségnek leküzdeni, amikor egyik vonulatról a másikra előrejutva üldözte a visszavonuló angol-indiai csapatokat. Az ellenség számára a terep „ideális”, hiszen minden egyes vonulat egy-egy előre elkészített kitűnő védőállás, amelyet a japán csapatoknak újabb és újabb rohamokkal kell bevenni. Az ut a gépesített csapatok számára csak egy-két helyen járható, de viszont ezek a fővonalak a hidak és töltések megszakítása után teljesen kikapcsolhatók a forgalomból.

Egy fontos lépéssel közelebb került a japán haderő a brit birodalom szívéhez, Indiához és ugyanakkor a csungkingi Kína óriási módon eltávolodott szövetségeseitől, Angliától és az USA-tól. Közismert dolog, hogy Csangkaisek, akit keletről a japánok, a többi oldalról pedig a hegyek, meredek, sziklás bércek zárnak el a külvilágtól, a burmai uton kapta mindezekig azt a három dolgot, ami a háborúhoz újabb szükség: hadianyag, hadianyag, hadianyag. A burmai ut forgalma, amióta a japán repülőgépek gyakoribb látogatói voltak a vadregényes utnak, lényegesen csökkent, most pedig a japán ökök teljesen elzárta a hadianyagszállításokat Kína belseje felé.

Az angol hadvezetőség kénytelen volt szálítottóvonalát 600 kilométerrel nyugatabbra helyezni és az ugynevezett „assami utat” felhasználni.

Az assami ut csak végső esetben jöhetett számításba, hiszen egyrészt jóval hosszabb, másrészt pedig egyáltalában nincs kiépítve gépkocsiközlekedés számára. Amíg a Rangoon, Mandalay, Lashio, Tali, Jünan, Csungkingon át vezető burmai ut hossza 1100 kilométer, addig az assami ut ennek majdnem a kétszerese. De kétséges, vajjon most, amikor a kínai ellentámadásra Angliának a legnagyobb szüksége volna, az assami ut el tudja-e látni fontos feladatát. A burmai ut átlagosan 2800 méter magasságban vezet és néhol 800 méterre esik le, az utat 200 angol és amerikai mérnök vezetésével 160.000 munkás kilenc hónapon át kiépítette. Ennek ellenére a forgalma mégis csekély, hiszen a meredek, mind össze egy kocsinyomtávu uton a gépkocsik csak 20 kilométeres sebességgel tudnak haladni. Az assami ut, amely Calcutta, illetve Chittangong, Sadya, Batangon át vezet, átlagosan ezzel szemben 4500 méter magasságban vezet és nem egy helyen, mint valami meredek fal, esik le a terep 1000 méterre. A sokkal „szelidebb” burmai utat majdnem egy évig építették, ha ugyanazt a munkatempót vesszük alapul, akkor az assami ut majdnem három év alatt lehetne a burmai uttal egyenlő forgalmu. Meggondolandó, hogy mit jelent az építés akkor, amikor a közlekedés csupán szekerekkel és öszvérekkel történhet és minden munkát legalább csupán kézi erővel lehet elvégezni. Nemcsak az építési nehézségek, hanem a japán sikerek is csökkentik az assami ut kilátásait, mert amióta az Indiai óceánon is megjelentek a japán tengeralattjárók, a Calcutta felé irányuló hadianyagszállításokra sem lehet „mérget venni”, sem nyugatról, sem kelet felől. De a japán repülőgépek is van beleszólásuk, mert indokinaik és újabb sziámi támpontjaikról elég ha csupán egy-egy szűk átjáróját szakitják meg bombáikkal az assami utnak, a forgalom napokig megakadhat, amíg az akadályt sikerül helyreállítani. És egy újabb kérdés: vajjon lesz-e elegendő hadianyag, amit egyáltalán szállítani lehet majd akkor, amikor a harcok Indiához közelednek és a birodalom „életára” előtt kell minden erőt összpontosítani?

S • Z • I • N • H • Á • Z

Kőszegi Géza nyilatkozik az ősbemutatók tervéről

A Délvidék tegnapi száma ismertette azt az érdekes tervet, hogy a szabadkai színház igazgatósága eredeti darabjainak színrehozatalával is kívánja szolgálni a magyar kultúra ügyét. Az érdekes és jelentőségteljes elgondolással kapcsolatban most Kőszegi Géza színigazgató lapunk részére a következő nyilatkozatot adta:

KŐSZEGI GÉZA,
a szabadkai Városi Színház igazgatója

— A vidéki magyar színház hivatását én nemcsak abban látom, hogy az ország minden részében részt vegye és népszerűsítse a magyar színház irodalmának a budapesti színházakon bemutatott újításait és hogy emellett egy-egy felújítással adózzék a klasszikusoknak is. Igen helyes az a felfogás, hogy a vidéki színházaknak ne csak ilyen közvetítő szerepet töltsenek be, hanem

egészséges kezdeményezést is kell vállalniok eredeti darabok színrehozatalával.

— Kétségtelen, hogy ez kockázatosabb, mint a már másutt bevált darabok bemutatása de az én hitvallásom az, hogy

a színház nemcsak üzleti vállalkozás, hanem elsősorban kulturális intézmény.

Akkor áll tehát a színház hivatása magaslátán, ha nemcsak a már ismert és elismert kulturális értékeket gyümölcsözteti üzletileg, hanem áldozatos lélekkel vállalja azt a kockázatot, amellyel az új értékek kibányászása és napfényre hozatala jár.

— Az uttörés ugyan nem könnyű feladat, de olyan kötelesség, amelyet szívesen, sőt lelkesedéssel kell vállalni. Az ország több vidéki kulturális központjában, így Szegeden, Miskolcon, Pécsen, Debrecenben voltak ilyen ősbemutatók és az az erkölcsi siker, amely ezeket kísérte, mutatja, hogy megvan ezeknek a maguk létjogosultsága.

— Ez az igazság fokozott mértékben kell, hogy álljon a Délvidékre, amelynek irodalma számos nagy és komoly értéket adott a magyar kultúrának. Elég itt talán nevek felsorolása helyett Herceg Ferencre, a legnagyobb élő magyar íróra utalni, aki szintén délvidéki születésű.

— Az elmúlt huszonhárom év alatt a Délvidék a magyar kultúrához való életétől kényszerű elszakításában formálta ki irodalmának új arculatát, amely most, hogy leomlottak a bilincs-hatások, az egész ország kultúrájának vált igazi szerves részévé. Tái színeivel, bácskai levegőjével és friss egyéni zamatával azt gazdagítja ismét.

— Öröm látni, olvasni és kötelesség szótartani, mennyi friss és izmos tehetség sarjad ki az áldott bácskai talajból. Nem elég, hogy a budapesti folyóiratok és könyvkiadók megnyitják előttünk az érvényesülés, a fejlődés és szabad kibontakozás lehetőségét.

Kell, hogy irodalmi és költői mondanivalóik számára a színház is rendelkezésükre álljon.

— Ugy érzem, hogy kötelességet teljesítek, amikor

szívesen és nagy várakozásokkal eltelve a déli végek íróinak megnyilatkozási terepéül följajánlom a színházat

— Nem hirdetünk pályázatot, nem tűzünk ki határidőt, nem szabunk semmiféle korlátokat és megszorításokat. Azt akarjuk elérni, hogy a Délvidék írói minden feltétel, előírás és gátlás nélkül szabadon adhassák írásaikkal önmagukat.

— Nem kétkem, hogy felhívásom visszahangra talál és a hozzánk kerülő darabok gazdag lehetőséget biztosítanak majd eredeti színházi művek ősbemutatóinak megtartására. Az előadásra elfogadott darabok írói a szokásos tandíjban részesülnek és darabjaikat nemcsak Szabadkán, hanem kerületem többi városaiban, így Székesfehérvárott, Sopronban és Kiszpesten is bemutatom, olyan kiállításban és előadásban, amely méltó származat ad majd a holt betűknek.

— Hiszem, hogy a Délvidék komoly értékekben gazdag irógárdája a színházi műfajban is tud újat, érdekeset, egyénit és maradandó becsüt alkotni, amire szerte az országban is érdeklődéssel figyelnek majd fel. Prózai és zenés darabokat egyformán szívesen fogadok és azokat nemcsak lelkes ambícióval, de egyben nagy szeretettel is segítem jó előadásban színházi nyilvánosságához.

A színház új előfüggőnye, amely a tűzrendészeti előírások szerint impregnálva egyelőre a vasfüggőnyt helyettesíti, elkészült. Az új függőny reklámcélokra is szolgál, a szabadkai cégek és vállalatok egész sora szerepel rajta izléses elrendezésben, többek között a Délvidék politikai napilap is. A szemnek kellemes színösszehangolós, az artistikus betűformák a kivitelező Kóváry Emil művészi érzékét dicsérik. A szabadkai Városi Színház új telefonszáma: 766.

Marica grófnő. A bemutatókon kívül felújításokat is tűz a színház műsorába. Az első repriz Kálmán Imre »Marica grófnő« című operettje lesz, amelynek főszerepeit Franknóczy Sári, Nagy Béla, Vörösmarty Lili, Szabó Ernő, Daruvári Mária és Körösty István játsszák. Az operett próbái már megkezdődtek.

Csak egy asszony van a világon

Vidám énekes, táncos oprett 3 felvonásban. Szövegét és verseit írta: Körösty Zoltán. —

Zenéjét szerzte: Nádor József.

Rendező: S. Bánhidv József.

Vezényli: Beck Miklós.

SZEMÉLYEK:

Torday Gábor földbirtokos	Nagy Béla
Anna, a felesége	Szerdahelyi Borbála
őzv. Torday Bálintné	Hegedűs Klári
Dr. Bárony Béla orvos	Balaithy Andor
Teri, táncosnő	Vörösmarty Lili
Dr. Ravasz Árpád ügyvéd	S. Bánhidv József
Rozalinda, a felesége	Antal Erzsébet
Károly kocsis	Szabó Ernő
Jutka mindenese	K. Medgyesy Nusi
Cica szobalány	Varga Jutka
Kukac primás	Körösty István
Dudás kontrás	Vámosy N. Laios
Gizi menavasszony	Lukács R.
Sándor vőlegény	Baika Pál
Pista	Kóváry Böbi
Gépirólány	Kállay Erzsébet
Postás	Hetényi István
Inas	Oláh György
Egy hölgy	Radnóthy Maeda
Egy ur	Házi István

Ez Amerika

Guthrie város polgármestere Jimmy Vincentet kinevezte kutyasinterré. Nagy lelkesedéssel indult az első kutyavadászatra. El is fogott egy szájkosár nélkül, szabadon öngyógyító szép fekete-fehér szőru foksziat a sintértelepre vitte s kivégezte. Csak azután derült ki, hogy e kutya az erőszakos és indulatos polgármester kedvenc ebe. A polgármester azonban egy szót sem mert szólni, mert a helyi lapok vezércikkét írtak a sintérről, aki nem ismer részrehajlást és a polgármesterről, aki megszegi a kutyára előírt rendeletet.

A szegedi ítélőtábla leszállította a lövöldöző zentai rendőr büntetését

A múlt év májusában történt Zentán, hogy Katona Imre 52 éves rendőr karabélyból rálőtt Szabó XXXIX. István fiatalabb rendőrtársára, akit a golyó a lábán sebesített meg.

A két rendőr éjszakai járőrszolgálatot teljesített. Május 26-án éjjel is együtt indultak el Zentán s amikor a vasúti sorompóhoz értek, Katona előre szaladt, hogy a sorompót megvizsgálja. Alig szaladt néhány lépést, amikor a háta mögött kattánás hallatszott. Katonának — mint később vallotta is — az volt az érzése, hogy Szabó kinyitotta a zárócsapot s agyon akarja löni. Ezért hirtelen visszafordult s kapásból egy lövést adott le Szabó irányába. A golyó a halláshozzába furódott s még ma is rövidebb tőle a lába.

Annakidején a szabadkai törvényszék ítélkezett fölötte. Katonát súlyos festésért 3 évi fegyházra ítélte. Föllebbezés folytán került az ügy a szegedi Tábla Curry-tanácsa elé, amely a vádlott büntetését 10 hónapi fegyházra szállította le.

Rangoon

a szinaranytelős pagodák városa

A távolkeleti háboru legfontosabb csatateré most Burma, ez az Indokína és India között fekvő egészségtelen éghajlatu gyarmat. Lakossága kevert fajokból alakult ki. A burmai őslakók egyes helyeken még megmaradtak és még ma is cölöpökre épített kunyhókban laknak. Rendkívül sok rizs és buza, gyapot és dohány terem Burmában és nyersanyagkincsei jóformán kimeríthetetlenek. Japán azonban nem ezért törékszik az ország megszállására, hanem azért, mert el akarja vágni a híres burmai utat, amelyen át India felől Kinának hadianyagot szállítottak az angolszászok és azért, mert ez a leggyengébb ut a leghatalmasabb és leggazdagabb angol gyarmat, India felé.

Az ország fővárosa, Rangoon, egyike a világ legszebb helyeinek. Ez a rizs városa, mer innen szállítják a híres burmai rizst a világ minden tája felé. Gyönyörű buddhista templomai, pagodái vannak, amelyek közül a leghíresebb a híres Shwe Dajon pagoda, amely abban is különbözik más templomoktól, hogy középen elhelyezett tölcséralaku téglatornyát egészen szinarany lemezekkel borították be. Azt mondják, hogy ez

az aranyfedél maga 90 ezer angol fontba került.

De egyéb érték is van ebben a mesepagodában, így például a torony tetejébe illesztették a világ egyik legnagyobb gyémántját. A templom belsejének szépsége felülmúl minden képzeletet. Száznál több kisebb toronnyal ékesített épületből áll, ezeket mind teletömtek Buddha szobraival. A legnagyobb közöttük 18 méter magas. A főtemplomban a hívők rendkívül sok ékszert helyeztek el, aranyórák, karkötők, nyakláncok, gyémántos gyűrűk ezrei vannak elhelyezve az oltárokon. Az egyik kápolnában mutatják Buddha óriási lábnyomát, a másikban pedig

a világ legnagyobb harangját őrzik.

Az ereklyék között a nagy hitújító négy hajszálát és több csontját, valamint köntösének egy darabját is megtalálhatjuk.

Burma lakossága kevert fajokból alakult ki. A burmai bálvány-imádó, jámbor, de amellet izgága természetű. Sok benne a gyermekes vonás. Rangoonnak 350.000 főnyi lakossága van, közöttük a legtöbb kulisorsban tengődik. A köztükben ezek

a kulik olyan hatalmas terheket cipelnek, hogy a nézőnek a hangya jut eszébe, amely a saját testénél sokszor sokkalta nagyobb terhet vonzol. A burmai lakosság most tanulja egy történelmi küzdelemnek, amely hosszú időre, talán évszázadokra el fogja dönteni az ország sorsát.

Mindenki dolgozzék együtt Zombor város fejlesztése érdekében

Bizottságokat választott a város törvényhatósága

Zombor város törvényhatósági bizottsága csütörtökön délután négy órakor rendkívüli közgyűlésre ült össze, Deák Leó dr. főispán elnöklésével. A főispán pont négy órakor érkezett meg és a bizottsági tagok eljenzése közben foglalta el helyét az emelvényen.

A közgyűlést a Hiszekegy eléneklése vezette be. Utána Deák Leó dr. főispán megnyitotta a rendkívüli közgyűlést.

— Mielőtt megkezdénénk az első közgyűlést a felszabadulás után — mondotta — gondoljunk arra, hogy a huszonhárom év elnyomatása alatt szinylődő város munkáját és gondját vettük magunkra és rövid időn belül kell a nagy hiányt pótolnunk. Ha eddig ennek a városnak a társadalmát elválasztotta valami, szűnjék meg ez. Nincs annyi erő, amennyi elegendő volna, hogy minden hiányt pótolni tudjunk. Azért mindenkit arra kérek, hogy dolgozzék együtt városunk érdekében, s így Zombort olyan fokra fejlesszük, amelyet megérdemel.

A jegyzőkönyv hitelesítésével Spanyol Józsefet és Magassy Antalt bízták meg, majd a bizottságok megválasztására tértek rá. A választás titkos volt. A közgyűlésen 16 bizottságot választottak.

A közigazgatási bizottság tiz tagja a következők: dr. Tóth József, dr. Hettesheimer Imre, dr. Würtz Mihály, Kiss Pál, Lepadát Milos, Veszeloyszki József, kulai dr. Lederer Dezső, dr. Veszeloyszky Dezső, dr. Müller János, dr. Rill Antal.

A bizottság elnöke a főispán.

Ezután a kisgyűlés tagjait választották meg. A főispán a kisgyűlésbe három tagot és három póttagot nevezett ki. Ezek: Kiss Pál, Sulyok János és Taubner Ferenc, póttagok: Lepadát Milos, dr. Wolf István és Ehrlich József. A kisgyűlésnek tagjai Sztoliscs István és dr. Kührner Béla tanácsnokok. A titkos szavazással megválasztott rendes tagok: dr. Hettesheimer Imre, dr. Tóth József, dr. Raics Tamás, dr. Deák Imre, Petrovits Milivoj, dr. Würtz Mihály, Magassy Antal, Benya Antal, dr. Veszeloyszky József, póttagok: Firány Simon, Gertner Mátyás, Gerner János, Ehrlich József, Nuszpl Ernő, Matarics Ferenc, Raics Károly, Herczog János, Bosnyák István.

A tárgysorozat harmadik pontja a kijelölőbizottság megválasztása volt. A bizottság elnöke a főispán. Az ő részéről rendes tagokká ki-nevezték dr. Müller Jánost és Harmuth Józsefet, póttaggá Matarics Ivánt. A polgármester által kinevezett két tag Bosnyák Iván és dr. Rá-cics Simon, póttag Gertner Mátyás. A közgyűlés rendes tagnak Mérő Ignácot és dr. Würtz Mihályt, póttagnak Angyal Nándort választotta meg egyhangulag.

Utána a következő bizottsági tagokat választották meg:

Igazoló választmány: dr. Veszeloyszky Dezső, dr. Tapavica Simon, Harmuth József, dr. Müller János, dr. Hettesheimer Imre, Spanyol József, dr. Vukovits Gergely, Mérő Ignác.

Kereskedőtanonc-iskolai felügyelő bizottság: elnök: Zsulyevics Ernő, tagok: Harmuth József, Kiss Pál, Sztirilich Sándor, Nuszpl Ernő, Sulyok János.

Iparostanonciskolai felügyelő bizottság: elnök: Magassy Antal, tagok: Angyal Nándor, Ehrlich József, Gärtner Mátyás, Herczog János, Hrabovszky István.

Számonkérő szék bizottsági tagok: Spanyol József, dr. Würtz Mihály.

Gazdasági bizottság: Matarits Ferenc, Spanyol József, Angyal Nándor, dr. Vukovits Gergely, dr. Veszeloyszky József, dr. Tapavica Simon, dr. Müller János, dr. Holzschuh Jakab, Harmuth József.

Pénzügyi bizottság: Lepadát Milos, dr. Hettesheimer Imre, kulai dr. Lederer Dezső, dr. Würtz Mihály, Kiss Pál, Sztirilich Sándor, Benya Antal, Raics Tamás, Zwirschitz Károly.

Testnevelési és törvényhatósági levénte bizottság: Magassy Antal, kulai dr. Lederer De-

zső, dr. Holzschuh Jakab, dr. Rill Antal, Zwirschitz Károly, Spanyol József.

Allattenyésztési bizottság: Bosnyák Iván, Matarits Antal, Parcsétits Sándor, Bugarszki Miklós.

Földreform ügyekben véleményező bizottság: Benya Antal, Loógó Károly, Piller István.

Borellenőrző bizottság: Benya Antal, Firány Simon.

Honvédelmi igénybevételek kártérítési bizottsága: Angyal Nándor, Loógó Károly.

Falcione Sándor és neje gazdasági iskola alapítványi bizottsága: dr. Tóth József, dr. Veszeloyszky József, Loógó Károly.

Alapítványi bizottság: Spanyol József, Magassy Antal, Zsulyevich Ernő, dr. Würtz Mihály.

Gazdák figyelmébe

A kiadott rendelet alapján a régi napraforgó termeltetési szerződés példánvok érvénytelenek.

Alanti hatóságilag feljogosított olajvár az új legkedvezőbb feltételek mellett köt szerződést napraforgó termesztésére a termelőkkel.

A szükséges legjobb minőségű szelektált és csiraképes vetőmagot rendelkezésre bocsátjuk.

A szerződéses termelőknek szerződésileg biztosítunk olajpogácsadarát — kiváló erőtakarmányt — valamint saját szükségletére olajat igényelhet.

Az érdekelt termelők forduljanak bizalommal helyi megbízottainkhoz vagy közvetlenül a gyárhoz felvilágosításért.

KLEIN VILMOS

délvidéki növényolajgyár és étolajfinomító UJVERBÁSZ.

Megbízottakat felvesszünk azon községekben, ahol még nem vagyunk képviselve.

Hrabovszky István, Taubner Ferenc, dr. Tóth József, dr. Veszeloyszky Dezső, Raics Tamás.

Villamos üzemi bizottság: Angyal Nándor, Lepadát Milos, dr. Tóth József, Piller István, Liebhardt István, Jankovits Géza.

Hathónapi fogház egy spriccerért

A zombori törvényszék uzsoratanácsa most ítélkezett Bajcsev Dimitrije zombori vendéglős árdrágítási ügyében. Bajcsev Dimitrije a Bácskai étterem tulajdonosa és az volt a vád ellene, hogy 50 fillérért adott egy spriccert.

A bíróság több tanút hallgatott ki. A védő azt igyekezett bizonyítani, hogy az

50 fillérért kimért spriccer drágább minőségű bort tartalmazott. Bajcsev azonban vallomása során beismerte, hogy vendéglőjében 50 fillérért mértek mindenfajta bort.

A bíróság a bizonyítási eljárás után bűnösnek mondotta ki Bajcsevet és hathónapi fogházbüntetésre ítélte.

A szerb nép sorsa

Belgrádból jelenti a Bud. Tud.: A Novo Vreme című lap vezércikkét közöl a következő címmel: Törődünk is mi a szerb néppel. A vezércikkben a lap foglalkozik azokkal a módszerekkel, amelyekkel a hegyek közé és erdőségekbe bujdosott szabadcsapatos kommunista szerb vezérek igyekeznek a szerb nép körében agitálni és őket eszméik számára megnyerni. A lap szerint a napokban Belgrádban időzött az egyik ószerbiai görögkeleti kolostor házfőnöke. A lap nem közli az illető nevét, de rendkívül érdekes tudósítást ad a vele való beszélgetésről. A házfőnök ugyanis elmondta, hogy kolostort, amely emberjárta helytől igen messze fekszik, az elmúlt nyáron igen gyakran felkereste Kapelán Bogdán szabadcsapatos bandavezér, aki Szerbia összeomlása előtt ismert alakja volt a belgrádi társadalmi életnek és a belgrádi egyetemnek ismert tagja volt.

— Kapelán Bogdán — mondotta a kolostor házfőnöke — több ízben behatóan beszélgettem és igyekeztem szándékaitól eltéríteni és lelkére beszélni. Vádoztam neki azt a borzalmas képet, amelybe cselekedeteikkel saját hazájukat bele fogják hajszolni. Felhívtam, hogy gondoljon arra, micsoda következményekkel jár terrorhadjárata és hogy működésével csak azt éri majd el, hogy a szerb nép egymás ellen harcolva lassanként kipusztul. Erre azt a megdöbbentő feleletet adta nekem Kapelán: Mi közünk nekünk és mi közöm nekem ehhez a szerb nemzethez, a fontos az, hogy az eszme, amit képviselünk, győzedelmeskedjék.

— Egy másik kommunista vezetővel is beszélgettem kolostoromban a nyáron, akinek szintén feltettem a kérdést, mi lesz Szerbiával, ha kipusztulnak a szerbek, mire cinikusan ezt felelte: Ha nem lesz több szerb országunkban, akkor behozunk majd ide kínaiakat.

A Novo Vreme megborzadással állapítja meg, hogy e két embernek és ezekhez hasonlóknak semmi gyökerük nincs és nem is lehet a szerb népben. Ez a Kapelán és a másik kommunista vezér is, Istennek hála, a tisztogató harcok során elesetek — írja a lap —, amivel elvették méltó büntetésüket cinizmusukért.

A szerb főváros polgármestere nagy beszédben utmutatást adott a város szerb munkásságának, hogy mi a mostani eseményekkel és jelenlegi körülmények között a teendőjük.

— Meg kell állapítanom — mondotta többek között —, hogy fővárosunk volt ezekben a kilengésekkel teli eseményekben a legcsendesebb és legmérsékeltebb az összes szerb városok között. Most is tanácsolhatom nektek, munkás testvéreim, hogy továbbra is utasítsatok el magatoktól minden rendet és tekintélyt aláadni akaró magatartást; ha ilyenre akarnak rábírni. Senkire szükségünk nincsen, senki segítségét vagy felajánkozását nem kérjük, mert elég erősek vagyunk, hogy önmagunkat megvédjük minden közeledő veszélytől. Csatlakozzunk zárt sorokban Nedics miniszterelnök mögé.

„Kalászos gazdanap”

A földművelésügyi miniszter megbízásából az Országos Mezőgazdasági Kamara végzi az arany- és ezüstkalászos gazdák országos szövetségének szervezési munkáját. 40.000 kalászos gazdáról van szó, ezért kiküldöttek utján vesznek majd részt a Szövetség megalakulásán. Az aranykalászos kiküldötteket már karácsony előtt megválasztották és most folyik az ezüstkalászos kiküldöttek választása. Minden előfeltétel megvan így ahhoz, hogy a Szövetség alakuló ülését az Országos Mezőgazdasági Kiállítás hetében Budapesten megtartsák. A megalakulás március 27-én történik és ezt a napot az Országos Mezőgazdasági Kamara kalászos gazdanappá avatja és ünnepélyes külsőségek között ad kifejezést annak, hogy mit jelentenek a kalászos gazdák az ország mezőgazdasági életében mind társadalmilag, mind pedig a termelés előmozdítása szempontjából. A Kamara már most felhívja a kalászos gazdák figyelmét a Szövetség megalakítására. Az alakuló közgyűlésen minden kalászos gazda résztvehet, nemcsak a megválasztott kiküldöttek. A Kamara kívánatosnak tartja, hogy a kalászos gazdák minél nagyobb számban vegyenek részt a megalakulásban.

Ha jó lapban ötletesen hirdet,

hirdetésének meglepő eredménye lesz! Hirdetésének szövegét adja le a „Délvidék” kiadóhivatalában, s annak eredménye nem maradhat el!

HIREK

««OOO»»

Ugyeletes városi orvos: Dr. Kontsek Ferenc. Szentteleky Kornél ucca 12. Tel. 331. Az ügyeleti szolgálat vasárnap 14 órakor kezdődik és tart a következő vasárnap 14 óráig.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Kováts Boldizsár, Széchenyi krt. 3.

Ugyeletes gyógyszerár: Arany oroszlán, Szt. Háromság tér.

Dr. Mozolowszky Sándor miniszteri tanácsos Zomborban. Dr. Mozolowszky Sándor miniszteri tanácsos a Központi Statisztikai Hivatal képviselőjében Zomborba érkezett az állatállomány és mezőgazdasági gépek számbavétele alkalmából. A miniszteri tanácsos értesülésünk szerint három hétig marad Zomborban.

Világháborús kitüntetések elismerése a Délvidéken A világháborús tiszti kitüntetések utólagos elismerését a visszafoglalt délvidéki területek igényjogosultjai részére is lehetővé kívánja tenni a honvédelmi miniszter. Ezért módot ad arra, hogy azok a tisztek, akik a visszafoglalt délvidéki területeken legalább 1931. április 11. óta egyhelyben laknak s a visszafoglalással magyar állampolgárokká váltak, 1942. december 31-ig utólag kérelmezhetően kitüntetésük elismerését, ha elintéztelen háborús tiszti kitüntetési javaslatuk a m. kir. Hadilevéltárban rendelkezésre áll. A kérvényekre vonatkozó szükséges tudnivalókat a délvidéki területeken kifüggesztett hirdetmény részletesen ismerteti.

Műsoros délutánt rendeznek a zombori polgári leányiskola református növendékei. Az állami polgári leányiskola református növendékei szombaton délután öt órakor műsoros délutánt rendeznek a református KIE székházában, Gömbös Gyula utca 26. A műsoron szindarabok, énekszámok és szavalkók szerepelnek. A műsoros délután jövedelmét a bácsfeketehegyi árvaház céljaira fordítják.

Kultúrelőadás Bezdánban. Vasárnap a Katolikus Legényegylet helyiségében ingyenes kultúrelőadást rendeznek. Az előadáson bemutatják a Trianon című keskeny filmet is.

Az építőanyagok új ára. A közellátásiügyi miniszter két rendeletet adott ki. Az egyik az égetett agyagtégla és a mészhomoktégla, valamint az égetett agyag-tetőcserép gyári eladási árához felszámítható felár újabb szabályozásáról szól, a másik pedig megállapítja a hazai mészégető üzemekben termelt és forgalomba hozott égetett mész, mészpor és mészhidrát legmagasabb gyári eladási ártá. A két rendelet a Budapesti Közlöny szerdai számában jelent meg.

Mikor részesülhetnek hadigondozásban a délvidéki telepések? A kormány rendeletet adott ki, amely szerint a hadigondozásra való igény szempontjából a többi feltevel fennállása esetén a magyar állampolgárokkal egy tekintet alá esnek azok a személyek, akiket a magyar állam idegen állam területéről teleptett a visszacsatolt délvidéki területre. Az ellített személy gondozása attól függ, hogy a magyar állampolgárság megszerzéséért folyamodott és annak megszerzését 1943. december 31-ig igazolja. A gondozást az igazolás elmaradása esetén az 1944. évi január 1. napjától, a magyar állampolgárság megszerzésére irányuló kérelem korábbi jogerős elutasítása esetén pedig az elutasítást követő hónap 1. napjától meg kell szüntetni.

Finn számot ad a Katona Ujság. Budapestről jelentik: Emlékeztetes, hogy az Otthon és Laktanya című finn katonaujság a közelmúltban magyar számot adott, amelyet a magyar honvédség között osztottak ki. Honvédségünk a kedvességét azzal viszonozza, hogy a Katona Ujság most finn nyelvű számot ad ki, amelyet 30.000 példányban küldenek meg a rokon finn népnek, hogy megismerje, hogyan él honvédségünk.

A plébános szive

Hosszu évtizedeken keresztül gyűjtött öreg napjaira Schwerer Ferenc pápai kamarás katymári plébános. Szép kis vagyon gyűlt már össze, s ezt most a nemesszívű plébános mind odaadta a szegény magyar családoknak. Tavasszal Katymár községben 10, egyenként hétszáz négyszögletes telekkel bíró családi ház épül. A telket Schwerer Ferenc plébános adja.

Amikor ezt a hírt szárazon regisztráljuk, arra kérjük az Istent, hogy adjon sok ilyen magyart, s akkor biztosan eljő a szebb magyar jövő. Kövessük példáját, hogy sok puha fészek, sok kis családi ház boldogítsa a jobbsorsra érdemes magyar munkáscsaládokat.

Székely Toldi Miklós — a Tükör márciusi száma írja — A Székelyföldön sokan ismerték a megszállás előtt Bikafalvi Máté Pált, aki messze vidéken híres volt erejéről. Mint Cs. Syabó Kálmán feljegyzéseiből olvashatjuk egyik alkalommal Toldi Miklós cselekedetére emlékeztető tettet hajtott végre. Udvarában megvadult az egyik díjatnyert bikája, s szarvával felnyársalt egy asszonyt. Máté Pál erre leszállt a torcácról az udvarra és pusztá kézzel letepergte a dühöngő birkát. Külön érdekes, hogy ekkor már a híres székely hatvan évesnél idősebb volt. A nagyerejű férfi 75 éves korában Erdély megszállásának évében halt meg.

Miniszterközi bizottság Zomborban. A belügyminisztérium és a pénzügyminisztérium bizottságot küldött ki Zomborba a vármegyei határozatok és a jegyzői kirendeltségek beruházásainak megvizsgálására. A bizottság vezetője dr. Sotonyi Gábor miniszteri osztálytanácsos. A bizottság munkájában részt vesznek még dr. Gálffy Imre miniszteri osztálytanácsos, dr. Varjas László miniszteri segédtitkár, dr. Görög Béla számvevőszéki tanácsos, a pénzügyminisztérium részéről pedig Buza-Kiss Imre miniszteri osztálytanácsos és dr. Szendy Tibor miniszteri titkár.

Elhizott, vérmes, makacs székrekedésre és aranyeres bántalmakra hajlamos egyéneknek reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz általában nagyon jót tesz, mert hashajtó hatása biztos, alapos és rendkívül enyhe. Kérdezze meg orvosát!

A kulai Levente egyesület vezetősége. Kulán megindult a leventekiképzés. A leventeparancsnok Reinhard Lajos iskolaigazgató, szakasziparancsnok György Antal tanító, Hamvas György, Bálint Dezső tanítók, Pósa László s. jegyző és Zákány László községi tisztviselő. A leányleventék csoportja hetenként kétszer tart összejövetelt Palásthy Ferencné vezetése és felügyelete mellett.

A Zombori Sport Bezdánban. Vasárnap kezdődik a labdarugó idején Bezdánban is. A BSE a Zombori Sport Egylet csapatát látja vendégül. A Sport már több mint egy éve nem játszott Bezdánban és tavaly lényegesen megerősödött. Mindkét együttes a legjobb csapatával veszi fel a küzdelmet. A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A pályát még a múlt héten letakarították és a talaj már meglehetősen jó. A mérkőzés délután fél 4 órakor kezdődik.

A tengelyfuvar áthárítása a fixárak cikkéknél. Mint ismeretes, azok az árszabályozó rendeletek, amelyek az egyes cikkek fix fogyasztói árát határozzák meg, az árak szállítási költségének kiszámításánál rendszerint vasúti fuvarköltséget vettek tekintetbe. Emiatt hátrányosabb helyzetbe kerültek az olyan kereskedők, akik nem vasuti állomás mellett laknak. Ennek orvosására a közellátási miniszter felhatalmazta a közellátási felügyelőséget, hogy ama községek részére, amelyek a legközelebbi vasutállomástól 10 kilométernél távolabb esnek, a lisztek, borsó, árpakása, hajdina,

köles, dara, kenyér, morzsa, burgonya vaj (csak üzemi és csomagolt), konzervek, tészta és étolaj szállításánál a tengelyfuvar költségek áthárítását engedjék meg. Az áthárítható fuvarköltséget a felsorolt árucikkeknel a következőképpen állapították meg: 10—20 km távolságig áru kg-ként 2 fillér, 20—30 km távolságig 3 fillér, 30—40 km távolságig 4 fillér, 40—60 km távolságig 5 fillér, 60—80 km távolságig árukilónként 6 fillér. A cukor és a só tengelyfuvar költségeinek áthárításáról a miniszter később fog intézkedni.

Elhajasztották a magyarkanizsai vásárt. A tavaszi vásárt bizonytalan időre elhajasztották Magyarkanizsán.

A zombori Működvelő Zenekar alapszabálymódosító közgyűlését vasárnap délután fél 11 órakor tartja a Kaszinóban.

Meghalt egy moholi tanító. Moholról jelentik: Kormos József közszerzetben álló tanító elhunyt. Temetése pénteken folyt le általános részvét mellett.

Megerősödött a Bezdáni SE. A BSE mely nem a legjobban szerepelt, a téli pihenőt felhasználta a csapat megerősítésére. Megszerezték Bódit az Ujvidéki AC-tól, továbbá még két kitűnő játékost igazoltak le névszerint Magyarit és Kőszegit. A Bódi balösszekötőt fog játszani, Kőszegi jobb szélsőt, Magyarit pedig balszélsőt. Ezekkel a játékosokkal a BSE lényegesen megerősödött s a vezetőségnek minden reménye megvan arra, hogy a csapat a tavaszi szezonban úgy fog szerepelni, ahogy azt a »Házatérés bajnokától» mindenütt elvárják. Ognyanov véglegesen Bezdánba költözött s ő mint edző működik az egyesületben. Az új játékosok már vasárnap játszanak a BSE-ben.

2000 tonna vasmeztakarítás üvegdobozok forgalombahozatalával. A német katonaság ellátásában oly fontos szerepet játszó kondensztejet eddig bádogdobozokba töltötték. A legújabb kutatások azonban arra vezetnek, hogy a kondensztej üvegbe való elhelyezése nemcsak a tejszármaratátlan, hanem óriási vasmeztakarítást jelent. Ebben az évben 28 millió kondensztejüveget gyártottak, mely 2000 tonna vas és 1995 tonna cín meztakarítást jelent évenként. (MNK)

Nyilttér*)

MEGHÍVÓ.

A Zombori Római Katolikus Legényegylet folyó évi március hó 8-án, vasárnap tartja rendezési közgyűlését, amelyre tagjait ezúton hívja meg az

Elnökség.

MEGHÍVÓ.

A volt Zombori Atlétikai Klub 1942. március hó 20-án esti 8 órakor Mussolini ut 8. sz. alatti vasutas székházban alapszabály módosító közgyűlést tart, melyre az egyesület minden tagját ezennel meghívom.

Amennyiben ez a közgyűlés határozatképes nem lenne, úgy az újabb közgyűlést 1942. március hó 24-én esti 8 órakor tartjuk meg a székházban.

Zombor, 1942. március hó 5-én.

A Zombori Atlétikai Klub jogutódjának ideiglenes vezetője.

Felhívás az Egyházi Énekkar tagjaihoz. Felhívom az énekkar tagjait, hogy a keddi és csütörtöki próbákat feltétlenül látogassák, mert ellenkező esetben nem vállalok felelőséget a nagyheti és husvétii programért. A próbák időpontja 3/47—3/48-ig női kar, 3/48—3/49-ig férfi kar a jelzett napokon. Karmester.

*) E rovatban közöltekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG

Ezüstkalászos gazdaavatás Bezdánban

A földművelésügyi minisztérium 232. tanfolyamát Bezdánban tartották meg. A gazdasági tanfolyam záróvizsgáját ünnepi istentisztelet vezette be. A templomból az országzászló elé vonultak a hallgatók, ahol elénekelték a Híszkegyet.

Utána a Gazdakör helyiségében ünnepélyes keretek között megkezdődtek a vizsgák, melyen megjelentek: Kovács Zoltán a földművelésügyi minisztérium által kiküldött vizsgabiztos, Rubács János járási gazdasági felügyelő, dr. Kiss Tamás főjegyző, Horváth Gyula plébános, továbbá az egyesületek képviselői és nagyszámu vendég. Először elénekelték a Szózatot, majd Pethő Flóris tanfolyamvezető üdvözölte a résztvevőket, azután pedig a vizsgabiztos elnök letével megkezdődtek a vizsgák. A hallgatók kitűnő eredményt mutattak fel.

A vizsgák megejtése után a tanfolyam önképző gazdakörének a diszgyűlése következett. Odry György önképzőköri elnök köszönetet mondott Pethő Flóris tanfolyamvezetőnek, Sirály András, Gyomlai István, Csépes Jenő, dr. Osztrogonác István és Ruff István oktatóknak fáradságtalan munkásságukért, majd a Gazdakör vezetőségének, dr. Kiss Tamás főjegyzőnek és Horváth Gyula plébánosnak, akik a tanfolyam sikerének érdekében minden tőlük telhetőt megtettek. Utána Balla Péter hallgató

az olajosnövények termelésének jelentőségéről tartott előadást. Bosnyák István az »Anyaföld« c. verset szavalta, a takarmány növények termeléséről pedig Bosnyák József hallgató tartott előadást. Mécs László »Orók arcu magyar« című versét id. Csapó József szavalta, aztán az énekkar Ruff István karnagy vezényletével magyar népdalokat énekelt.

Az elnök zárószavai után sor került a bizonyítványok kiosztására. Ezüstkalászos gazda címet a következők nyertek: Balla Péter, Bosnyák András, Bosnyák József, Bosnyák István, Bosnyák Simon, id. Csapó József, ifj. Csapó József, Dobos József, Gulyás Ferenc, Hordosi István, Hordosi József, Jancsárovics János, Jankovics József, Jankovics Mihály, Jankovics Pál, Kapitány István, Kapitány Mihály, Kedves Sándor, Kozmics András, Krekó József, Lovász Sándor, Magyar István, Mazák János, Molnár Kálmán, Munkás János, Nagy József, Nagy Sándor, Német János, Odri András, Odri György, Odri Simon, Pöcz István, Rózsa János, ifj. Sipos Ferenc, Sipos Imre, Sipos József id. Sipos József ifj. Szabó Imre, Takács János, Tibor István, Varga István és Vince István. Az ünnepség a Himnusz szavaival ért véget. Délben halpaprítás volt a megjelent előkelőségek tiszteletére.

A kereskedelem képesítéshez kötése

Mint már jelentettük, a kereskedelmi minisztérium elkészítette a kereskedelem képesítéséről szóló törvénytervezetet s véleményezés végett megküldte az iparkamara

A törvénytervezet szerint a kereskedelmi ágak általánosságban képesítéshez vannak kötve. Nem tartoznak a törvény hatálya alá azok, akik túlnyomóan saját erdő és mezőgazdasági termékeiket árusítják, akik ipari termékeiket hozzák forgalomba, a dohányvásárok, valamint azok, akik kizárólag tejet, tejterméket, kenyert, süteményt, gyümölcsöt és kerti terményt árusítanak az utcai és piaci árusok, az ószerek, a házalók, azok, akik az 1938. évi XXX. t. c. utasítása értelmében kiadott pénzügyigazgatósági engedély alapján az

engedélyben megjelölt árukat árusítják. A képesítés igazolása segédlevéllel és általában kétévi segédi gyakorlat, munkakönyvi igazolásával történik. Eltérés csak a szerzett jogoknál és érettségivel rendelkezők esetében lenne. A törvény életbeléptetése 1945. január elsejére van tervezve. Külön fejezetben tárgyalja a tervezet a vásári vándorkereskedést, amelyet csak az erre a célra szóló külön iparengedély alapján lehetne majd a jövőben folytatni. A törvénynek ezt a részét már a jövő év január elsején életbeléptetnék.

A kamara a tervezetet megküldötte a kereskedelmi érdekeltségűeknek és beérkezett észrevételek alapján terjeszti elő saját javaslatát a minisztériumba.

A mezőgazdaságfejlesztési program ismertetése az országos mezőgazdasági kiállításon

A gazdaközönség érdeklődésének előterében ma az agrárkérdések közül kétség telenül a földművelésügyi kormány milliárdos terméfejlesztési terve áll. A törvényjavaslat 10 évre előre megszabja a magyar mezőgazdasági termelés útját és feladatait, sorsdöntő ténvező tehát abban a tekintetben, hogy a törvény rendelkezései az egy milliárdos beruházási program keretén belül mezőgazdaságunk annyira kívánatos fejlődését nagy lépésekkel vigyék előre.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara kapott a földművelésügyi minisztériumtól meghívást arra, hogy a mezőgazdasági kiállítás széleskörű nyilvánossága előtt kiál-

litási csarnokában ezt a mezőgazdasági fejlesztési szolgáló programot ismertesse. Az előkészítő munkálatokat a kamara már megindította és a mezőgazdasági élet széles területeire kiterjedő feladatok kiállítás anyagává történő feldolgozása a törvényjavaslat szellemében már folyamatban van.

A mezőgazdaságfejlesztés kiállítását hát a legidősebb kérdéseket fogja az Országos Mezőgazdasági Kamara csarnokában egybefoglalni, ábrázolni fogja a 10 éves terv részleteit és bőséges anyagának bemutatásával nemcsak megjelölni majd mezőgazdaságunk fejlődésének eszközeit, de oktató és tanulságos is lesz.

Mennyi a kisiparosok kereseti adója?

Az 1940. évi XXII. t. c. a kézműiparosok általános kereseti adója tárgyában úgy intézkedik, hogy azok az önálló kézműiparosok, akik egy segédet és egy tanoncot, vagy pedig legfeljebb két tanoncot tartanak, kisközségekben évi 12 pengőt, a segédük után évi 8 pengőt, minden tanonc után pedig 4—4 pengőt, nagyközségekben éven-

ként 16 pengőt, segédenként 8 pengőt, tanonconként 4—4 pengőt; az 50.000-nél kevesebb lakosu városokban a kisiparosok évi adója 20 pengő, ezenfelül a segéd után évi 8 pengőt és minden tanonc után 4—4 pengőt, továbbá az üzletbér minden 100 pengő után 1,50 pengőt, az évi lakbér minden 100 pengő után 1 pengőt tartoznak fizetni. Le-

galább 50.000 lakosu városban, így Kolozsváron is a kisiparos évi adója 22 pengő, ezenfelül a segéd után évi 10 pengőt, minden tanonc után évi 5 pengőt az évi üzletbér minden 100 pengő után 7 pengőt, az évi lakbér minden 100 pengője után 1,50 pengőt kell fizetni. A hatvan éven felüli önálló kézműiparosok és azok akiknek jövedelmük túlnyomóan napszámkeresetből származik, az imént ismertett adófeltételeknek csak a felét tartoznak megfizetni.

A 200 pengőnél nagyobb jövedelműek is igényelhetnek olcsó textilárut

Mint értesülünk, a kormány által kezdeményezett és a Hangya bevonásával lebonyolított olcsó népruházási akciót az ediginél sokkal szélesebb keretekbe helyezik. Amint már régebben ismertettük, az eredeti feltételek szerint 200 pengőnél kisebb jövedelműek igényelhetnek olcsó textilárut. Ezt a feltételt most megszüntették, jövedelmi értékhatár nincsen többé és a hatóságok saját hatáskörükben egyéni mérlegelés útján bírálják el a kérelmezőket. Ez az akció kereteit természetesen lényegesen kiszélesíti. Eddig a rendelkezésre bocsátott anyagmennyiségnek több mint 10 százaléka került kiosztásra az új rendelkezés nyomán ez a szám lényegesen emelkedni fog.

Lehet-e a méheket nevelni?

(MN) 9 dán mezőgazdaság, mely azelőtt főképpen behozatal útján fedezte takarmányviszükségletét, a múlt évben maga is kénytelen volt áttérni a lóherére és lucernatermesztésre. A termelési tapasztalatok összegezésénél kiderült, hogy az eredmények teljesen kielégítőek ugyan, azonban a termés többszörösére is lehetne számítani — ha sikerülne a méheket nagyobb kötelességteljesítésre szoktatni. A méhek ugyan is a mézgyűjtéskor a lóherevirágok porzóit nagy előszeretettel kikerülik és így ugyancsak hátsóajton furakodnak a nektárhoz. Ennek az volt a következménye, hogy míg egyes helyeken egy hektáron csak 84 kiló lóheremag termelt, másutt, ahol a méhek még nem kényelmesedtek el, ugyanekkor terület nem kevesebb, mint 1117 kiló magot hozott. A méhek ravaszága a dán mezőgazdákat nagyon megdöbbentette és most egész Dánia azon töpreng, hogy miképpen lehetne a méheket nevelni.

Közgazdasági hírek

Négy kiló rézmészport kapnak a szőlősgazdák holdanként. Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a szőlősgazdák részére kiszolgáltatható rézgálicmennyiséget kat. holdanként 12 kilóban állapította meg. Minthogy ez a mennyiség a peronoszpóra elleni védekezésre csak kedvező időjárás esetén lesz elegendő, a földművelésügyi miniszter gondoskodott megfelelő mennyiségű rézmészport gyártásáról is. Rézmészport csak utalványra lehet kiszolgáltatni a vevőnek és pedig egy szőlősgazda kat. holdanként 4 kilót kaphat. Az utalványokat rövidesen szétküldik.

Zálogházi árverésen eladásra kerülő közszükségleti cikkek eladásának feltételei. A kézizálogkölcson üzletekben árverés alá kerülő használt közszükségleti cikkek, a szokásos árverési feltételek mellett szabadon eladhatók. Utalványköteles nem használt lábbeli utalvány nélküli adható el és adható át a vevőnek, ha a zálogbavétel a börtalpu lábbeli, valamint a talpbőr forgalmának szabályozása tárgyában kiadott rendelet hatálybalépése előtt történt. Utalványköteles lábbelit, ha a fenthivatkozott rendeletek után helyezték zálogba, csak utalvány mellett adható át az árverési vevőnek. Nem utalványköteles ui lábbeli s minden egyéb, a fennálló rendelkezések szerint a vásárlási könyvre beirandó nemhasznált közszükségleti cikkek, csak az árverési vevő könyvébe való beírás mellett adható át árverési vevőnek.

Partizánok

(M. kir. honvéd haditudósító század közlése.)

A Szovjet elleni háboruban gyakran halunk az ellenség által már kiürített városokban, falvakban, sőt majorokban szándékosan visszamaradó ugynevezett partizánokról, akik ellenséges magatartásukkal rombolást, zavart és riadalmat igyekeznek okozni csapataink háta mögött.

Kik ezek a partizánok?

Franciaországban francireuröknek, a Kárpátalján annakidején szicsgárdistáknak hívták, a Délvidéken és Szerbiában csetnikeknek nevezik őket. Robbantásokra, merényletekre válalkozó, elszánt lesipuskások ezek. A módszereik, céljuk, feladatuk nagyjából azonos. De a Szovjet partizánjait a terrornak és fanatizmusnak még egy olyan szörnyű vegyülete is áthatja, amely számunkra, európai kultúreberekre nézve, szinte érthetetlen.

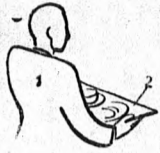
Honvédségünk portyázó tábori csendőrei ugyszólván naponta hoznak be egy-egy kihallgatásra váró csoportot. Amíg a szovjet hadsereg a Dnyeper mentén állott, minden éjjel jelentős számban tett át partizánokat az arcvonal résein keresztül a mi oldalunkra. Ezek aztán szép lassan beszállingóztak a hátrább eső területekre és robbantásokkal, pusztításokkal akarják a rendet megzavarni.

A kihallgatott foglyok vallomásaiból lassanként kibontakozott ennek az ázsiai szellemiségű szervezetnek az elképesztő belső élete és náthoronzató rendszere.

A partizán szervezet tulajdonképpen nem katonai, de mégis fegyveres, ugynevezett terror-alakulat. Lényege és alapelve rombolás és rémületkeltés és belső életének is az a főfeladata. A partizánok célja ugyanis az, hogy polgári ruhában, tehát észrevétlenül az ellenség által elfoglalt területre jussanak és ezáltal az ott tartózkodó idegen csapatok ellen intézendő ortvadásokkal állandó idegességet és nyugtalanságot keltsenek, a helyzetet elviselhetetlenné tegyék, továbbá, hogy az elfoglalt területek békes lakosságát különböző fenyegetésekkel —

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

Ich werde Gäste haben, können sie eine Tasse Kaffee bekommen? Oh ja, im Restaurant des Hotels. Aber ich habe nicht viel deutsches Geld! Bitte, mein Herr, gegenüber ist ein Bankhaus, wo man alle fremden Valuten einwechseln kann. Wie berechnet man den Pengó? Mit 90 Pfennig.

Vendégeim lesznek, kaphatnak majd egy csésze kávé? Oh igen, a hotel vendéglőjében. Sajnos azonban semmi német pénzem sincs. Kérem uram, szemben van egy bank, ahol beválthat az ember minden idegen valutát.

Hogyan számítják a pengót? 90 pfenniggel.

Szószedet

jedermann | mindenk | einwechseln, -te ein, ungeduldig | türelmetlen, -ül | h. -t | bevált, becserél

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”. első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

ha kell megfélemlítő „büntető” gyilkosságokkal — ugyanilyen merényletekre kényszeríték.

De ugyanígy a terror tartja fenn a partizán szervezet belső rendjét is. A banda tulajdonképpen magját a bolsevik fanatikusok csoportja alkotja. Ez a keret. Ebbe a keretbe kényszerítik azután be a különböző feladatokra kiszemelt embereket. Mégpedig válogatás nélkül, férfiakat, nőket és gyermekeket egyaránt.

Táboricsendőreink a kiadott parancshoz hiven a gyanus személyeket a megmotozáson kívül még azonnal le is vetkőztették. Mert a beismert vallomástól eltekintve, csupán ez az egyedüli biztos módja a határozott felismerésnek. A legbiztosabb ismertetőjelük ugyanis a Szovjet által adományozott kékeslila flanel aszónemű! A civil ruha és a szürke orosz ing alatt viselik ezt a paplananyagból készült, egyforma, uniformisszerű kékeslila meleg alsóneműt. Ennek az elrejtett, belső zsebeiben vannak a fegy-

verek, a kézigranátok és a pisztolyok. A paplanruha alatt következik egymás fölött még három rend fehérnemű, legalul pedig egy fürdőtrikó. Így azután a legnagyobb hidegben is kiskabátban járhatnak, mintha csak most jöttek volna ki valamelyik békés lakóházból.

Ezek a terroristák békés polgárokként helyezkednek el a csapataink által megszállott falvak, városok lakósaik körében s adott alkalommal háztetőkről géppuskák és golyószórók tüzével kísérik meg rajtaütéseiket — mások haidakat robbantanak, utakat aknáznak alá, távir-daberendezéseket vágnak el és ott kellemetlenkednek, ahol csak tudnak.

Csapatainknak tehát állandóan résen kell lennie, hogy ezzel a ritka de kétségtelenül szedelmes terrorista-elemmel bárhol és bármikor idejében felvehessék a harcot és kiméletlenül elbánjanak velük, mielőtt még komolyabb bajt okozhatnának.

A rejtélyes talizmán

IRTA: CLEM YORE

— Abban a ládikában van a végrendeletem és ezer dollár bankjegyekben, azonkívül néhány ékszer tárgyunk, anád után maradt emlékek és a nyugta, amelyet Legtől kaptam a neki átadott pénzről.

Hirtelen az öreg ember szemében erős elhatározás tüze villant fel. Élesen így szólt:

— Emlékszel, hogy sohasem akartalak a Yukon közepő folyásához magammal vinni? Emlékszel, fiam?

— Igen, Miért?

— Mert életemnek egy szennyes lapja függ össze azzal a vidékkel. Elhatározom, hogy te sohase lásd Circle Cityt, Woodchoppert, a Fekete és a Kis Fekete Folyót, Kandiket, Porcupine-t vagy a Hetven Mérföld vidéket... most megmondom neked, hogy mi indított erre... Nem akartalak elvinni oda, mert ott valami történt... de még mielőtt Nelliet elvettem... Nelliet, anvádat... Akkoriban történt, amikor...

A szeme megüvegesedett kihalt belőle a tudatosság és az arca rémületet fejezett ki.

— Jim... képtelen vagyok erre gondolni!... Az emlékezetem küszöbéig jut el, az a kamra tolul és hirtelen újra elröpül... Jön és eltűnik újra, mint az álmok álma... Napokon keresztül voltam így ezzel... Hirtelen tudom... s a következő percben újra ellefeletem. Viz tolt az ágvamra!

Újra félrebeszélte. De hirtelen dörgő hangon szólt meg, hogy csak úgy harsogott a szóban végig, mintha csengő volna:

— Megsüthették a kenyeremet... A nevet beirták a fekete holló könyvébe... A holló!... Istenem, a holló! Oh, én szegény szívem!... Csak egy percnyi időt engedj még!...

Az öreg ember arca hirtelen végtelen békét és nyugalmat árukt el.

— Atvám, engedj, hogy behívjam a doktort — sürgette Jim.

— Nem! Sietnem kell! Figyeli a szavaimra!

— Mi bánt, atvám?

— Meni Woodchopperig, a Charley folyó mentén, Hetven Mérföld és Fort Yukon közt áll meg minden indián-tábornál és kérdezősködi... itt van... ez a neve... Figyeli ide! Ez a neve... Jim mi is az a név? Az előbb tudtam!... De újra az ördög vihogásától visszhangzik a koponyám és zug a fülem!

— Atvám, ne háiszold magad! Valami régi baitársad neve volt?

A rémülettel tágranyilt szemét az öreg a fiára szegezte, majd így szólt:

— A név nem fontos... hanem menj a fort-yukoni püspöki misszióhoz, keresd fel Fleming püspököt, akit arrafelé a vándor hittérítőnek hívnak, ő tudja... ő mindent tud... mindig is tudott róla... elmondja majd neked...

— Mit?

— Azt, hogy hova vidd annak a pénznek a felét, amit rádhagytok... A felét vissza akarom adni! Visszaadni, hallod? Emeld fel a kezdet és esküdj meg, hogy a pénz felét vissza fogod adni!

— Itt a kezem, atvám, esküszöm, hogy ugy fogok eljárni, ahogy te kívánod.

— Nem tudom a kezdet látni. Tedd a szívedre!

— Helyes! Itt van a te aranszived felett! Napsugár Neill Jim mosolygott, béke terült el az arcán, mintha egy jószágos kéz fátvölt borított volna rá. A következő pillanatban újra görcs vett rajta erőt és félrebeszélte:

— Nem hittem el... pedig ott volt!... A folyó haitükanvarulatában volt... s amint az ásóm leemelte a felső földréteget, láttam. Sárga volt, mint a vai és rétegesen feküdt, mint a learatott buza... és fénylött... a szemembe ragyogott a szikla széle mellől... Arany!... Arany!... Hogy ott maradtam-e és kibánváztam-e? Nem tettem ezt... Megszöktem, mert féltém amiatt, amit elkövettem.

— Mit követtél el, atvám?

— Nagyon csunya dolgot... olyasmit, ami bezennvezte a lelkeket... Ami csaknem harminc éven át üldözött, mint a kísértet... Meni oda, fiam és hozd rendbe!... Fleming püspök itt járt egy hónap előtt és tőle tudtam meg, hogy igazában mit tettem... Olyasmit mondott, amiről az hittem, hogy hazugság!... De most... most... Jim, most tudom, hogy szintiszta igazság!

— Hol van az a hely, ahol az aranvat fedezteted?

— Ezt sohase szabad megtudnod! Sohase szabad arra a helyre elmenned!... Az ördög aranya van ott elrejtve!... És a pokol szenvedése fűződik hozzá!... De keresd fel Fle-

ming püspököt és megmondja neked, hogy a pénz felét hová vidd el. És el fogod oda vinni!... Ha ezt megtetted, a lelkem visszaveri a nyugalmát... a békéjét!...

— Igen, elviszem oda. De mondd meg atvám, hogy mit tettél?

— Nem tudom... Képtelen vagyok erre!... Az az arc rámvigyorog!... A koponyámban hallom a röhögését!... Keresd fel a hittérítőt!... Ő elmondja neked!... Örülni fog!... Ott... odafenn a Charley folyónál, a Kis Fekete Folyónál, odafenn minő ismerték „Napsugár” Jimet!

Mintha a fátvöl fellebbent volna az elméieről, tisztán, világosan hozzátette:

— Fiam, megteszed ezt értem?

— Természetesen megteszem, atvám! Elmegyek a püspökhöz, de atvám, gondolkodjál, ez mégis az egyszerűbb út volna. Ha eszedbe jutna, nem kellene a püspököt felkeresnem és vele erről a dolgról beszélnem. Nem jut eszedbe, atvám?

Folytatása következik.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések ára szavankint 10 fillér. Terjedelmi minimum 10 szó. Jelíges hirdetések kezelési költsége 20 fillér. Csak felülbélvezett jelíges leveleket továbbítunk. — Kérdezősködésekhez válaszbélveg melléklendő.

Eladó 2 pult, márványlappal, egy modern iégszokrénv. 2 csukott üvegszokrénv és evéví tárgyak. Megtekinthető: Zombor, Orsóna u. 7. a-1353

Egy 215 literes pálinkafőzőüst, 50 kg vörösréz hulladék olcsón eladó. Cim: Dröbina Pál Suri. Orszállás. a-1336

Megvételre keresek kisebb vendéglőt Zomborban vagy környékén. Balla Györey vendéglős. Bezdán. a-1345-f

Vaskereskedésbe kerestetik magyar-német nyelvtudással idős, fiatal szakképzett segéd, nértároskísérő szony, mas és kifiző Müller Péter. Zombor. Ötvanöt 1 és 3 éves gyermek mellé levelet kérsek. a-1354

Telefonszámunk 2-07